

Oponentní posudek habilitační práce k získání vědecko-pedagogického titulu docent v oboru 3.3.15 management

Téma: Vlastnicka správa společnosti (corporate governance)

Autor: Ing. František Okruhlica, Ph.D.

Oponent: prof. Ing. Eva Kislingerová, CSc., Vedoucí katedry podnikové ekonomiky, Fakulta podnikohospodářské, VŠE v Praze

Zjištění:

Aktuálnost zvoleného tématu

Předložená habilitační práce se zabývá prezentací poznatků z oblasti správy společnosti. Práce je členěna do 11 kapitol. Úvodní část je určena vymezení vlastního vstupu do tématu, objasnění základního kontextu tématu a historického exkurzu dané problematiky.

Volba tématu předložené habilitační práce - **Vlastnická správa společnost** – může, podle mého názoru, s ohledem ke své aktuálnosti i sofistikovanosti, sloužit jako základ pro habilitační řízení v oboru management. Správa společností je v moderním pojetí nepostradatelná a tento fakt umocňuje i nestabilita a dynamičnost podnikatelského prostředí. Podrobné rozbor role správy společností, které jsou výsledkem práce různých autorů potvrdily původní podezření, že nedůsledná správa společností přispěla negativně ke všem důsledkům krize. Je jednoznačné, že systém managementu rizika selhal v mnoha případech v důsledku nedostatečně nastavených procesů kontroly správou společností. Navíc se v podnikatelské praxi neustále zřetelněji ukazuje, že současný management často není na výkon práce dostatečně připraven ani teoreticky vybaven. Je tedy nutné ocenit, že habilitační práce fenomén správy společností nejen vymezuje, ale poukazuje i na známá pochybení, kterých se manažeři při práci často dopustili. Je tedy logické, že v tomto směru se nabízí i otázka doplnění metodologických pokynů OECD pro správu společností o nejnovější poznatky a zkušenosti. V tomto směru lze nahlížet i na předloženou habilitační práci Ing. Fr. Okruhlici, Ph.D. jako na přínosnou a inspirující pro další rozvoj správy společností nejen na Slovensku.

Habilitační práce tvoří ucelený rámec vymezující zvolené téma. Její rozsah i formální náležitosti jsou v souladu s kritérii uplatňovanými při habilitačním řízení. Z předloženého publikačního profilu lze soudit, že autor se předmětné problematice systematicky a dlouhodobě věnuje a umí podchytit významné trendy v oblasti správy společností a stavět na nich svůj odborný růst.

Cíl práce

Předložená habilitační práce si klade na cíl podat komplexní a systematický pohled na správu společnosti v kontextu světové i domácí teorie a praxe. V práci je současně založen i

cíl sekundární, kterým je poukázat na nedostatky správy společností v současné době. Takto formulované cíle práce autor beze zbytku splnil.

Struktura práce

Autor rozdělil práci do celkem jedenácti kapitol. Zvolená struktura odpovídá cíli práce a je odrazem výborné orientace autora v předmětné problematice. V první kapitole se zabývá historickým vývojem problematiky, vymezuje pojem správy společností a její předmět. Je zřejmé, že správa společností je úzce spojena s vývojem makroekonomických podmínek, které se výraznou měrou promítají do nároků na správu společnosti. Jsou to především otázky strategie společnosti a řízení rizika, které by měly odpovídajícím způsobem reagovat za změny trhu a makroekonomického prostředí a to při efektivním využívání informačních systémů. Významnou roli hraje i změna v pohledu na odměňování správy společnosti, tento systém by měl reflektovat nejen cíle společnosti, ale i přijatelnou míru rizika. Autor v práci jednoznačně na konkrétních příkladech z praxe upozorňuje na nedostatky ve správě společností a upozorňuje na nedostatky ve správě společností plynoucí z neprovázanosti managementu rizika, systémem zainteresovanosti a vnitřním systémem řízení a kontroly. Upozorňuje současně na její interdisciplinární charakter této problematiky. Druhá kapitola pak volně přechází ve formulaci teoretických východisek správy společnosti. Autor se zamýšlí nad institucionální stránkou problému a vývojem vlastnických práv. Shrnuje zde základní teoretické základy teorie správy společnosti a upozorňuje již v těchto pasážích i na vznikající problémy a nedostatky v praxi, které vedou často i k insolvenční společnosti.

Vědecký přínos habilitační práce pro rozvoj vědní disciplíny

Habilitační práce bezpochyby přináší řadu užitečných poznatků, které nebyly dosud v této podobě publikovány na Slovensku. Autorovi se podařilo velmi výstižně charakterizovat podstatu správy společnosti a odhalit některé nedostatky, které v praxi můžeme spatřovat. Nabízí se zde otázka, zda závěry a poznatky mohou být přímo využity pro tvorbu principů správy společností na Slovensku a v tomto směru konkretizovat a aktualizovat principy OECD z roku 2004.

Habilitační práce podává deskriptivní formou ucelený přehled o úskalích správy společností. Uvádí nejen historický exkurz, ale upozorňuje i na případné problémy vznikající právě v praxi. Za významnou součást práce považuji i zařazení kap. 5 privatizace, kde autor připomíná období let 1990 – 1992, kdy došlo k zásadním celospolečenským změnám a rovněž byl vytvořen základní rámec pro formování modelů správy společností s ohledem na konstituování finančního trhu. Těžiště práce představuje kap. 7, kde jsou nejen připomenuty hlavní správní orgány společností, ale i specifikace práv a povinností jednotlivých orgánů. Pro práci správních orgánů je nezbytný interní audit, který by v praxi měl přinášet nezávislý pohled na případné problémy vznikající uvnitř společnosti a navrhnout jejich koncepční řešení. Tato otázka je řešena v kap. 8. P Habilitační práce splňuje vymezené cíle a svým obsahem i koncepčním pojetím přináší ucelené poznatky, které jsou významné pro rozvoj teorie i aplikační praxe. Předložená habilitační práce je významným příspěvkem k řešení problematiky správy společností.

Otázky do diskuse v rámci obhajoby habilitační práce

Vstup do EU znamenal kvalitativní posun i v oblasti správy společností. Můžete charakterizovat, zda právní forma evropské společnosti a důraz na její správu přináší nový

vhled do daného tématu? Který z Vámi uváděných modelů správy společnosti považujete v současné době za nejefektivnější? Druhá otázka směřuje k poslední kapitole, kde uvádíte známé případy selhání managementu. Lze podle Vašeho názoru, nějakými nástroji účinně zabránit takovému neetickému chování?

Stanovisko ke kvalitě habilitačního spisu

Po prostudování habilitační práce konstatuji, že prezentovaný text nepostrádá vědeckost a relevantní práci s informacemi. Autor se opírá o četné citace, které jsou naprosto konkrétní, aktuální a reprezentativní v daném oboru. Z obsahu práce plyne, že autor je vyzrálou osobností prezentující výstupy a vysoce kvalifikovaná názorová stanoviska, která prokazují, že se danému tématu věnuje dlouhodobě a systematicky, o čemž svědčí i publikační výstupy, na kterých se autor spolupodílel.

Vyjádření k návrhu na udělení vědeckopedagogického hodnosti docenta v oboru 3.315 management

Habilitační práce, tak jak byla předložena, prokazuje dostatečně odbornou úroveň autora potřebnou pro získání vědeckopedagogické hodnosti docent. Autor v předložené práci potvrdil vědeckou i publikační vyzrálou, schopnost systematicky se věnovat dané problematice i potenciál k dalšímu odbornému růstu. S ohledem na tyto skutečnosti hodnotím odbornou úroveň předložené habilitační práce jako postačující, doporučuji habilitační práci pana Ing. Františka Okruhlici, Ph.D. k obhajobě před vědeckou radou Fakulty a v případě úspěšné obhajoby i udělení titulu docent v oboru 3.3.15 management.

V Praze, dne 9. prosince 2013

prof. Ing. Eva Kislingerová, CSc.